

NAMAZLARDA SELÂM VERDİKTEN SONRA OKUNANLARIN FAZÎLETLERİ

Prof. Dr. Mustafa TEMİZ

Giriş:

Namazdan¹ sonra, bilindiği gibi:

- 1) 3 adet, *estağfirullah*
- 2) 10 adet, *lâilâhe illallâhü vahdehü...*
- 3) 7 adet, *allâhümme ecirnâ minennâr...*
- 4) 1 adet, *allahüekber kebirâ...*
- 5) 1 adet, *salavat*
- 6) 1 adet, *sübhânellâhi velhamdillâhi...*
- 7) 1 adet, *âyetelkürsi*
- 8) 33 adet, *Sübhânellah, 33 Elhamdülillah, 33 Allâhü Ekber*

okunduğunu herkes bilmektedir.

Bütün bunların da okunurken anlamları düşünülürse, her Müslüman tefekkür denilen düşünmeden² günlük nasibini de almış olur.

Fakat çoğu kere öyle olmuyor...

Çoğu kimseler vardır ki bunlar, bir dünyâ ve Âhiret zenginliği sağlayan bu tertibi, namazı selâmla bitirir bitirmez, okumadan kalkıp gitmektedirler. Allah'ın (CC♥) biz kullarına, bu sebeple, lûtfettiği bu nîmetler bir bir ele alıp anlatıldığı takdirde, kimsenin bunları okumadan kalkıp gideceğini tahmin etmiyorum.

1) 3 adet “estağfirullah”

Mehmet Efendi (RhA)[†]den bizzat birkaç kere işitmişim³. “*Namazın sonunda ‘estağfirullah’ çekmenin sebebi nedir?*” diyenlere şu cevâbı vermişti⁴. Demişti ki:

---

¹ Temiz, M., *Gençlik Yıllarımdan Geleceğe Düşülen Bir Not: Namazın Önemi. Namaz, Bilim ve Teknoloji*, Alındığı İnternet Elektronik Adresi, <http://mtemiz.com/bilim/NAMAZIN%20ÖNEMİ.pdf>, YA DA <http://mtemiz.com/bilim/NAMAZIN%20ÖNEMİ.doc>, En Son Erişim Târihi: 29.07.2013.

² Temiz, M., *İslâm'da Aklın Yeri, Düşünme (Tefekkür) Ve Çeşitleri, İnsanın Dünyâda Kalan Katma Değeri*, Alındığı İnternet Elektronik Adresi, [http://mtemiz.com/bilim/İslâm'da%20Akıl%20ile%20Düşünmenin%20\(Tefekkürün\)%20Yeri%20ve%20Çeşitle](http://mtemiz.com/bilim/İslâm'da%20Akıl%20ile%20Düşünmenin%20(Tefekkürün)%20Yeri%20ve%20Çeşitle) ri.doc, En Son Erişim Târihi: 12.06.2013.

♥ CC kısaltması, “*Celle Celâlühü - O'nun şânı çok yücedir.*” demektir.

† RhA kısaltması, “*Rametullâhi Aleyh=Allah'ın rahmeti üzerine olsun!..*” demektir.

³ Temiz, M., *Bir Yazı da Gönül Dünyâsı'ndan: Altın Pırlantası-Mehmed Zahid Kotku (RhA)*, Alındığı İnternet Elektronik Adresi, <http://mtemiz.com/bilim/ALTIN%20PIRLANTASI.pdf> YA DA <http://mtemiz.com/bilim/ALTIN%20PIRLANTASI.doc>, En Son Erişim Târihi: 27.07.2013.

“Namaz kılariken öyle hâtalar yapıyoruz ki, işte bu sebepten 3 kere ‘estağfirullah’ diyoruz.”

2) 10 adet “lâ ilâhe illallâhu vahdehû...”

Hiz. Ebû Hüreyre (RA^Ω) anlatıyor:

‘Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki’:

‘Kim, “Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehul mülkü ve lehu’l-hamdü ve hüve âlâ külli şey’in kadîr.” duâsını bir günde yüz kere söylerse, kendisine on köle azat etmiş gibi sevap verilir. Ayrıca, lehine yüz sevap yazılır ve yüz günâhı da silinir. Bu, ayrıca üç gün akşama kadar onu şeytana karşı muhafaza eder.”

“Bundan daha fazlasını okumayan hiçbir kimse, o adamınkinden daha efdal bir amel de getiremez. Kim de bir günde yüz kere “Sübhânallahi ve bihamdihî” derse günahları dökülür, hattâ denizin köpüğü kadar (çok) olsa bile⁵...”

Bâzı rivâyetlerde ise: “Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyî ve yümît ve hüve hayyün lâ yemût, biyedikel-hayru ve hüve âlâ külli şey’in kadîr.” olarak da geçmektedir.

Peygamberimiz (SAV♥) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Herhangi bir kul can ve gönülden, kalbiyle tasdik ederek lisanıyla 'Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke lehû, lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü ve hüve âlâ külli şey'in kadîr'-**Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir, eşi yoktur, mülk O'nundur, hamd O'na mahsustur. O'nun her şeye gücü yeter- derse Allah-u Zülcelal semâyı açarak ona bakar. Allah'ın kendisine baktığı bir kul ise, dilediği şeyi Allah'ın kendisine vermesini hak etmiştir**⁶."

Amr İbni Şuayb an Ebîhi an Ceddihi (RA) anlatıyor:

‘Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki’:

"Duâların en fazîletlisi arefe günü yapılan duâdır. Ben ve benden önceki peygamberlerin söyledikleri en fazîletli söz, lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü ve hüve âlâ külli şey'in kadîr. (**Allah'tan başka ilâh yoktur, O tektir, O'nun ortağı yoktur, mülk O'nundur, hamd O'na âittir. O, her şeye kâdirdir**) sözüdür⁷."

Ebû Sâ'id (RA) demiştir ki:

⁴ Temiz, M., **Mehmed Zâhid Kotku (RhA) Hazretleri**, Alındığı İnternet Elektronik Adresi, http://mtemiz.com/bilim/MEHMET%20ZAHİT%20KOTKU%20_RhA_00.pdf, En Son Erişim Târihi: 27.07.2013.

^Ω RA kısaltması, “Radiyallâhu Anh - Allah ondan râzı olsun.” demektir.

⁵ Buhârî, Müslim, Tirmizî.

♥ SAV kısaltması, “Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem - Allah O'na salât etsin.” demektir.

⁶ Nesâî.

⁷Tirmizî.

"Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki:

'Kim, sabah namazının peşinden Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh lehû'l-mülkü ve lehû'l-hamdü bi-yedihi'l-hayr ve hüve alâ külli şey'in kadîr (Allah'tan başka ilah yoktur. O birdir, ortağı yoktur, mülk ona âittir, hamdler de ona layıktır, her çeşit hayır O'nun elindedir. O her şeye kâdirdir)' derse kendisine, Hz. İsmâil evlâtlarından bir köleyi âzat etmiş gibi sevap yazılır⁸."

Bu mücdeler nedeniyle namazların sonunda 10 lâilâhe illallâhü vahdehû... okunursa, bu okuma işi böylece plânlanmış olmaktadır.

3) 7 adet, "allahümme ecirnâ minennâr..."

Peygamberimiz (SAV) Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

'Akşam namazını kıldıktan sonra yedi kere "Allahümme ecirni minennnâr" de!..'

'Çünkü bunu deyip de, o gece ölürsen, mutlaka Cehennem'den kurtulursun. Sabah namazından sonra da aynı şeyi söyle!.. Zirâ o gün ölürsen, ateşten kurtulmana karar verilir⁹.'

Çoğu kere 7. söyleyiş, *"Allahümme ecirni ve ecirnâ minennnâr ve edhilnel Cennet'e'te meal ebrâr ve zevvicnâ bihûril i'yn"* ile bitirilmektedir.

Namazı bitiren kimse (hiçbir şey konuşmadan) bu teşbihi okumaz ise melekler, *"Yazık şuna, Gehennem'den korunmasını istemekten âciz kaldı."*; Cennet de *"Yazık şuna, Allah'tan kendisinin huril-ıyn ile evlendirmesini istemekten âciz kaldı."* der.

Bunun da namazın sonuna konarak okunması bir güzel bir plânlama sayılmaz mı?

4) 1 adet, "allahüekber kebîrâ..."

İbni Ömer'den (RA) şöyle rivâyet edilmiştir: *'Biz Resûlullah (SAV) ile berâber namaz kılarken o anda cemaatten biri, "Allahü Ekber kebîrâ ve'l-hamdulillâhi kesîrâ ve subhanallâhi bukreten ve esîlâ (Allah'ı son derece tekbir ederim. Allah'a çokça hamd ederim ve sabah akşam Allahü Teâlâ'yı tesbih ederim.)" dedi. Bunu duyan Resulullah (SAV) "Şu sözleri söyleyen kimdi?" diye sordu. O kişi, "Bendim Yâ Resûlallah." diye cevap verince, Efendimiz (SAV) "Bu kelimelere şaşırdım. Çünkü gök kapıları bu kelimelere karşı açıldı." buyurdular¹⁰.'*

Bunun da namazın sonunda okunması her halde faydalı olsa gerektir.

5) 1 adet salavat...

---

⁸ Canan, İ., *Sorularla İslamiyet*, Alındığı İnternet Elektronik Adresi, http://www.sorularlailslamiyet.com/subpage.php?s=show_qna&id=18935, En Son Erişim Târihi: 24.07.2013.

⁹ Müslim, Ebû Dâvud.

¹⁰ Tirmizî

Subhanallâhi bukreten ve esîlâ'dan sonra "Allâhümme entes-selâmü ve min-kes-selâmü tebârekte yâ zel Celâli vel-ikrâm,"ve bunun ardından,

"Alâ Resûlinâ salâvât-Allah'ın Resûlüne salâvât okuyun!.." dedikten sonra "Allâhümme salli alâ Muhammed..." okunur:

"Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ salleyte alâ ibrâhiyme ve alâ âli ibrâhiyme inneke hamîydün meciyd."

"Allâhümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ bârekte alâ ibrâhiyme ve alâ âli ibrâhiyme inneke hamîydüm meciyd."

6) 1 adet, sübhânellâhi velhamdillâhi...

Hiz. Ebû Hüreyre (RA) anlatıyor:

Kendisi ağaç dikerken yanına Rasûlullah (SAV) uğrar ve:

"Ey Ebû Hüreyre!.. Şu diktiğin nedir?" der. Ebû Hüreyre (RA), "Kendim için bir fidan dikiyorum." cevâbını verir.

Aleyhissalâtü vesselam, "Sana, senin için daha hayırlı dikilecek bir fidan göstereyim mi?" buyururlar.

Ebû Hüreyre (RA), *"Göster, ey Allah'ın Resûlü!"* der.

Bunun üzerine Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem:

"Sübhânellâhi velhamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber (Allah bütün noksan sıfatlardan münezzehtir, bütün hamdler ona mahsustur. Allah'tan başka ilah yoktur. Allah en büyüktür) de!.."

"Bunu söylersen her bir kelimesi için sana Cennet'te bir ağaç dikilir." buyururlar.

Bir başka rivâyette ise İbni Mes'ud (RA) şöyle anlatıyor:

Peygamberimiz (SAV) Efendimiz buyurdular ki:

'Mîrac sırasında Hiz. İbrâhim'le karşılaştım. Bana dedi ki:

"Ey Muhammed!.. Ümmetine benden selâm söyle ve haber ver ki, Cennet'in toprağı temiz, suyu tatlıdır. Burası (suyu tutacak şekilde) düz ve boşdur. Oraya atılacak tohum da sübhânellâhi, velhamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber" cümlesidir¹¹."

Râmuz'daki hadiste, *"Sübhânellâhi vel-hamdülillâhi velâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billâh" demeye devam edenin ağaçtan yaprak döküldüğü gibi günahları dökülür."* denmektedir.

---

¹¹ Tirmizî

Bir kimse, “*Sübhânallâhi velhamdû lillâhi ve lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm*” derse, hem **tesbih** [*sübhanallah*], hem **tekbir** [*Allâhü ekber*], hem **tahmid** [*hamd*], hem **tehlil** [*lâ ilâhe illallah*], hem **temcid** [*lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm*] demiş olmakla, en kıymetli tesbihi yapmış olur.

Yine Peygamberimiz (SAV) Efendimiz, Kur’ân’dan fazla bir şey bilmediğini ve kendisine, okuyabileceği bir duâ söylemesini isteyen birisine, “*Sübhânallâhi, velhamdû lillâhi, velâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber, velâ havle velâ kuvvete illâ billâh*” duâsını okumasını söylemiştir¹².”

Ebû Mûsâ, “*velâ havle velâ kuvvete illâ billâh*” ile ilgili olarak şöyle demiştir:

‘Bir sefer esnâsında Hz. Peygamber (SAV) ile berâberdik. Biz, yüksek yerlere geldiğimizde tekbir getiriyorduk. Rasûlullah (SAV) bunun üzerine şöyle buyurdular:

"Ey insanlar!.. Sesinizi fazla yükseltmeyin. Siz, sağır veyâ gâib olan birine seslenmiyorsunuz."

‘Sonra benim yanıma geldi. Ben ise, kendi kendime, “*Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh*” diyordum. Bunun üzerine Hz. Peygamber (SAV):

"Ey Abdullah bin Kays, “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh demeye devam et!.. Çünkü o, Cennet hazînelerinden bir hazînedir.” buyurdular¹³.’

Ömer bin Hattâb (RA) da konu ile ilgili olarak şöyle demiştir.

‘Rasûlullah (SAV):

“Müezzin Allâhü Ekber, Allâhü Ekber” dediğinde, sizden biriniz de “Allâhü Ekber, Allâhü Ekber” der; sonra müezzin “Eşhedü en lâ ilâhe illallah” dediğinde, o da “Eşhedü en lâ ilâhe illallah” der, sonra müezzin “Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah” dediğinde, o da “Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah” der, müezzin “Hayye alessalâh ” dediği vakit o da “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh ” der, sonra müezzin “Hayye alelfelâh ” dediği vakit o da “Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh” der, sonra “Allâhu Ekber, Allâhu Ekber” dediğinde o da “Allâhu Ekber, Allâhu Ekber” der, sonra müezzin “Lâ ilâhe illallah” dediği vakit, o da bütün kalbiyle “Lâ ilâhe illallah” derse, o kişi Cennet’e girer buyurdular¹⁴.’

7) 1 adet, âyetelkürsi

Tesbihlerden önce *Âyetü'l-Kürsî* okunur. Taberânî’nin, (RhA), rivâyet ettiği bir hadîs-i şerifte, “*Kim her farz namazın peşinden Âyetü'l - Kürsî’yi okursa, diğer namaza kadar Allâh’ın zimmetinde olur.*” buyrulmuştur.

---

* *Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh*, ‘güç ve kuvvet ancak Allah’a mahsustur. Allah’a âsi olmak ve günah işlemekten dönüş, ancak Allah’ın verdiği ismet (günahlardan uzak olma hâli) ile, O’na itâate ilişkin kuvvet ve iktidar da ancak O’nun yardımı ile hâsil olur’ demektir.

¹² Nesâî.

¹³ Buhârî.

¹⁴ Müslim.

Hattâ bununla berâber *İhlâs-ı Şerif* ve *Muavvezeteyn* (Felak ve Nâs) sûrelerinin de okunacağına ilişkin deliller vardır.

Nitekim Peygamberimiz (SAV) Efendimiz, Ebû Ümâme (RA)'tan rivâyet edilen bir haberde şöyle buyurmuşlardır:

"Kim ki her farz namazın peşinden Âyetü'l-Kürsî ile İhlâs sûresini okursa, onun Cennet'e girmesine ölümden başka bir şey mâni olamaz¹⁵."

Çünkü *İhlâs* ve *Âyetü'l-Kürsî*'nin birçok fazîletleri vardır:

Ashâb-ı Kirâm'dan birisi, *"Yâ Resûlellah, evimde bereket diye Bir şey kalmadı."* diyince Efendimiz (SAV):

"Sen Âyetel Kürsi'yi bilmiyor musun? Onu yemeğe okusanız bereketi artar, Allâhü Teâlâ namazın arkasından okuyana şükredenlerin kalbi gibi bir kalp, siddîkların ameli gibi bir amel, peygamberlerin sevâbı gibi sevap ihsan eder, rahmetini üzerine yayar, okuyanın doğrudan Cennet'e girmesine ancak ölüm engel olur." demiştir.

Peygamberimiz (SAV) Efendimiz diğer bir hadislerinde buyurdular ki:

"Her kim, her farz namazın arkasından Ayet-el Kürsi'yi okursa, Cennet'e girmekten onu ancak ölüm men eder. Her kim onu yatacağı zaman okursa, Allâhü Teâlâ ona kendi evi, komşusunun evi ve etraftaki evler hakkında güvence verir¹⁶."

Başka hadislerinde ise:

"Bakara Sûresi'nde bir âyet vardır ki Kur'ân âyetlerinin efendisidir. Şeytan olan herhangi bir evde okunursa (şeytan) o evden çıkar. (O Âyet) Âyet-el Kürsi'dir¹⁷."

"Her kim farz namazın arkasında Âyet-el Kürsi'yi okursa, diğer namaza kadar Allah'ın (CC) zimmetinde olur¹⁸."

"Her kim Âyet-el Kürsi'yi ve Bakara Sûresi'nin sonunu sıkıntılı (kederli) anında okursa Allah (CC) ona yardım eder¹⁹."

"Sen Âyet-el Kürsi 'den neredesin? O herhangi bir yemek veyâ katık üzerine okunursa mutlaka Allah (CC) o yemek ve katığın bereketini çoğaltır²⁰."

"Allâhü Teâlâ, ne Tevrat'ta, ne İncil'de, ne de Zebur'da Âyet'el Kürsi'den daha büyük bir Âyet indirmedir²¹."

¹⁵ Anonim, Namaz sonunda okunan duâların fazîleti, <http://www.yenidendogus.net/vb/namaz/19803-namaz-sonunda-okunan-dua-laryn-fazileti.html>

¹⁶ Beyhâki.

¹⁷ Beyhâki.

¹⁸ Heysemî.

¹⁹ Suyûtî, Dürrül Mensûr.

²⁰ Suyûtî.

²¹ Suyûtî.

Âyet'el Kûrsi'nin Arapça okunuşu aşağıdadır:

(Besmeleden sonra) “*Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyüm. Lâ te’huzühû sinettiv ve lâ nevm. Lehû mâ fissemmâvâti vemâ fil ard. Menzellezî yeş-feu indehû illâ bi-iznih. Ya’lemü mâ beyne eydihim vemâ halfehüm velâ yühitûne bişey’in min ‘ilmihî illâ bimâ şâe vesia kürsiyyühüssemâvâti vel ard. Velâ yeûdühü hıfzuhumâ ve hüvel alıyyül azîm*”.

Anlamı ise:

(Rahmân ve Rahîm olan Allah’ın adı ile) Allah... O'ndan başka İlah yoktur. Diridir, Kâimdir⁶. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. İzni olmaksızın O'nun Katı'nda şefaatte bulunacak kimdir?

O, önlerindeki ve arkalarındaki bilir. (Onlar ise) Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiçbir şeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek Yücedir, pek büyüktür.

İhlâs Sûresi hakkındaki hadislerde pek çoktur.

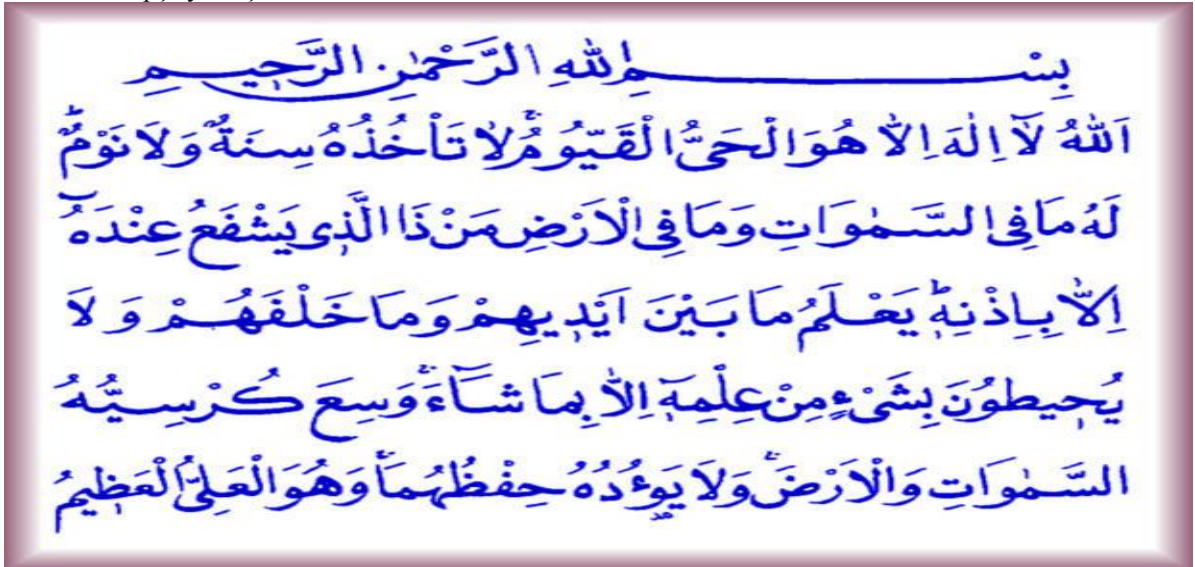
Hadîs-i şeriflerde buyurulmuştur ki:

“İhlâs Sûresini okumak, Kur'an-ı Kerim'in üçte birini okumaya denktir²².”

“On kere İhlâs okuyana Cennet'te bir köşk verilir²³.”

“Yatarken yüz kere İhlâs okuyan Cennet'e girer²⁴.”

¥ Arapça yazılışı:

Alındığı İnternet Elektronik Adresi, <http://www.harbiforum.org/islamiyet/73329-ayet-el-kursi-ve-anlami.html>, En Son Erişim Târihi: 27.09.2011.

⁶ Kâim: Ayakta duran. Mevcut. Bâkî.

²² Buharî.

²³ İ. Ahmet.

²⁴ Tirmizî.

“Sabah namazından sonra 11 kere İhlâs okuyana, Cennet’te bir köşk verilir²⁵.”

“Sabah namazından sonra 12 kere İhlâs okuyan, Kur’an-ı kerimi dört defâ hatmetmiş gibi sevâba kavuşur²⁶.”

“Sabah akşam üç kere İhlâs ve Muavvizeteyn’i okumak, belâ ve sıkıntılardan korur²⁷.”

“Evine girerken İhlâs okuyan yoksulluk görmez²⁸.”

“İhlâs okuyan Müslümana Cennet vâcib olur²⁹.”

“Bir kimse, sefere çıkarken 11 kere İhlâs okusa, Allâhü Teâlâ, seferden dönünceye kadar onun evini muhafaza eder³⁰.”

“Arefe günü, (Besmele ile) bin kere İhlâs okuyanın bütün günahları af olur ve her duâsı kabul olur³¹.”

“Bin kere ihlâs okuyan kendini Allâhü Teâlâ’dan satın almış olur³².”

“Cumâ namazından sonra, yedi kere İhlâs ve Muavvizeteyn okuyan, bir hafta kazadan, belâdan ve kötü işlerden korunur³³.”

“Yatarken Fâtiha ve İhlâs okuyan kimse, ölümden başka her şeyin zararından emin olur³⁴.”

“Üç şey kendisinde bulunan, Cennet’e dilediği kapıdan girer: Kul hakkını ödeyen, her namazdan sonra 11 defâ İhlâs Sûresi’ni okuyan, katilini affederek ölen³⁵.”

“Cana, mala, ırza dokunmayıp, içkiden de sakınarak, İhlâs Sûresi’ni yüz kere okuyan Müslüman’ın elli yıllık günahı affolur³⁶.”

“50 defâ İhlâs Sûresi’ni okuyan Müslüman’ın 50 yıllık günahı affolur³⁷.”

8) 33 adet Sübhânellah, 33 Elhamdülillah, 33 Allâhü Ekber

---

²⁵ Haraiti.

²⁶ Bezzar.

²⁷ Tirmizî.

²⁸ T. Kurtubî.

²⁹ Neseî.

³⁰ İ. Neccar.

³¹ Ebû Şeyh.

³² Râfi’î.

³³ İbni Sünnî.

³⁴ İbni Abdilber.

³⁵ Berika.

³⁶ Beyhekî.

³⁷ Darimî.

Her namazdan sonra 33 kere ‘Sübhânallâh’, 33 kere ‘Elhamdülillah’, 33 kere ‘Allâhü ekber’ denirse, bunların toplamı 99 etmektedir. Yüzüncüsü için de, “Lâ ilâhe illallâhü vahdehü lâ şerike leh. Lehü’l-mülkü ve lehü’l-hamdü yuhyî ve yümît. Ve hüve hayyün lâ yemût. Biyedihî’l hayr ve hüve alâ külli şey’in kadîr’ diye okunursa; bunun fazîleti için Peygamberimiz (SAV) Efendimiz’in müjdesi şudur:

“Günahlarınız, denizin köpüğü kadar da olsa, affolunur³⁸.”

Hadis-i şeriflerde buyurulmuştur ki:

“Her namazdan sonra 33 Sübhânallah, 33 Elhamdülillah, 33 Allahü ekber sonra, “Lâ ilâhe illallâhü vahdehü lâ şerike leh lehül-mülkü ve lehül-hamdü ve hüve alâ külli şey’in kadîr” diyenin deniz köpüğü kadar günâhı olsa da affedilir³⁹.”

“Parmak uçları ile sayarak tesbihe ve tehlile devam edin. Kıyâmette her âzadan سوال edilir ve parmaklar için ‘tesbihte kullandı’ derler. Gâfil olan rahmetten uzak kalır⁴⁰.”

“Tekbiri, tahmidi, tesbihi ve tehlili sebebiyle Müslüman olarak yaşlanandan iyisi yoktur⁴¹.”

Fakirler dediler ki:

“Servet sâhibi zengin Müslümanlar derece ve nîmetler açısından bizi geçtiler...”

Peygamberimiz (SAV) Efendimiz, “Ne konusunda?” diye buyurunca; muhâcir fakirler:

“Biz namaz kılıyoruz, onlar da kılıyorlar; biz oruç tutuyoruz, onlar da tutuyorlar; fakat onlar sadaka verdikleri halde biz veremiyoruz; onlar köle azat ediyorlar, biz edemiyoruz!..” dediler.

Bunun üzerine Peygamberimiz (SAV) Efendimiz şu müjdeyi verdiler:

“Ben size, sizden ilerde bulunanlara yetişebileceğiniz, sizden, geride, sizden aşağıda olanları geçebileceğiniz ve sizin yaptığınız gibi yapanlar hâriç, sizden başka kimsenin daha fazîletli olamayacağı bir şey öğreteyim mi?” buyurdular.

Muhâcirlerin fakirleri:

“Evet, Öğret, ey Allah'ın Resulü!..” diye cevap verdiler.

Peygamberimiz (SAV) Efendimiz:

“Her namazın sonunda 33 defâ Sübhânellâh^a, 33 defâ Elhamdülillah^b, 33 defâ “Allâhü Ekber”^c” deyiniz.” buyurdular.

³⁸ Müslim.

³⁹ Müslim.

⁴⁰ Hakîm.

⁴¹ İ. Ahmed.

Fakat muhâcir fakirler, tekrar Peygamberimiz (SAV) Efendimiz'e gelerek dediler ki:

"Mal ve servet sâhibi kardeşlerimiz bizim bu yaptığımızı işitip onlar da aynen böyle yaptılar?"

Bunun üzerine Allah'ın Resûlü şöyle buyurdular:

"Bu Allah'ın fazlıdır, dilediğine verir⁴²."

Nitekim bu son sözün günümüz açısından da önemli açınımlarına çok çok şahit oluyoruz:

Namazın sonunda okunan duâ ve tesbihlerin fazîletleri anlatılamayacak kadar çok olmasına rağmen, birçoklarının namaz biter bitmez seccâdenin üstünden fırlarcasına hemen ayrıldıklarını görürsünüz. Bunlar, bu hareketleriyle ancak nasipsizliklerini ya da belki şuursuzluklarını bizzat göstermiş oluyorlar.

Çünkü namaz farzdır, emirdir. Edâ edildiğinde kulluk görevi yapılmış olur. Dolayısıyla, bu çok önemlidir ama derece ve fazîletler farzlardan ziyâde sünnetlerle / nâfilelerle elde edilmektedir.

Bir memur düşününüz, görevini elinden geldiğince eksiksiz yerine getiriyor karşılığında maaşını alıyor. Maaş karşılığı olarak çalışması onun görevidir.

Şimdi bu memura, kimse ayrıca bir ödül vermez, verirse abes olur. Ödül ya da ek ücret ancak görevini yerine getirdikten sonra ayrıca, hayranlık uyandıracak şekilde, görevi ile ilgili ilâve üstün başarılarla ya da ek çalışmalara verilir.

İşte bu memur için ödül ya da ek ücret karşılığı olan ilâve üstün başarılar ya da ek çalışmalar ne ise, namazın sonunda kazanılacak olan derece ve fazîletler de sünnetlere yâni, okunacak âyet, sûre, duâ ve tesbihlere karşı olan nâfilelerdir. Şimdi buna göre, sırf namazı bitirip kalkan bir insan, memurun ödül almayı hak edememesi gibi, derece ve fazîletleri elde edemez.

Namazın sonunda *istiğfar* etmek, günahların örtülmesini, tenzih kelimesi olan, *sübhânallah*'ı okumak ise, günahların yok olmasını istemektir. *Tahmid* (elhamdülillah) kelimesini demekle Allah'a (CC) şükredilir. Böylece, O'nun verdiği nîmetlerin şükürü yapılmaya çalışılır. *Tekbir* (Allâhü ekber) kelimesini söylemek, O'na yakışan bir şükür yapılamayacağını imâ etmek içindir. Çünkü bizim gibiler için istiğfarın da istiğfarı gerekir.

Namazın sonunda bu 8 maddeden sonra sıra duâ etmeye gelir.

Peygamberimiz (SAV) Efendimiz'in, Muaz'a (RA) Tavsiyesi

^a Sübhânellâh "Allah'ı her türlü noksanlıktan tenzih ederim." demektir.

^b Elhamdülillah, "Hamd Allah'a mahsustur." demektir.

^c Allâhü Ekber, "Allah en büyüktür." demektir.

⁴² Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî. <http://www.yenidendogus.net/vb/namaz/19803-namaz-sonunda-okunan-dua-laryn-fazileti.html>

Muaz (RA)'tan rivâyet edildiğine göre, Peygamberimiz (SAV) Efendimiz:

Muaz!.. Vallâhi seni gerçekten seviyorum" buyurdu. Sonra sözüne şöyle devam etti: *"Muaz!.. Her namazdan sonra şu duâyı mutlaka okumanı tavsiye ediyorum:*

"Allahümme einnî alâ zikrike ve şükrike ve hüsni ibâdetik- Allahım!.. Seni anıp zikretmek, nîmetine şükretmek, sana lââyık ibâdet etmek için bana yardım eyle⁴³!.."

"Lâ ilâhe illallâhü vahdehü lâ şerike leh lehül-mülkü ve lehü'l, hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr. Sübhâne Rab 'biyel e'lel vehheb" diyerek Allah'a (CC) duâ edilir.

Sonuç

Özetlersek, namazlarda selâmdan sonra hemen kalkıp gitmekle fazîletleri yukarıda uzun uzun anlatılan:

1. 3 adet, *"Estağfirullah..."*

2. 10 adet, *"Lâ ilâhe illallâhu vahdehü lâ şerike leh, lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyî ve yümît, ve hüve hayyün lâ yemût, biyedikel-hayru ve hüve alâ külli şey'in kadîr."*

ya da

*Lâ ilâhe illallâhu vahdehü lâ şerike leh lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü bi-yedihi'l-hayr ve hüve alâ külli şey'in **kadîr**.*

3. 7 adet, *"Allahümme ecirni ve ecirnâ minennnâr ve edhılne! Cennet'e'te meal ebrâr ve zevvicnâ bihûril i'yn."*

4. 1 adet, *"Allahü Ekber kebîrâ ve 'l-hamdulillâhi kesîrâ ve subhanallâhi bukreten ve esîlâ..."*

5. 1 adet, *"Allâhümme salli alâ Muhammed..."*. Yâni:

"Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ salleyte alâ ibrâhiyme ve alâ âli ibrâhiyme inneke hamidyün meciyd."

"Allâhümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ bârekte alâ ibrâhiyme ve alâ âli ibrâhiyme inneke hamidyüm meciyd."

6. 1 adet, *"Sübhânallâhi velhamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhil aliyyil aziym."*

7. 1 adet, *"Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm. Lâ te'huzühü sinetiv ve lâ nevm. Lehü mâ fissemvâvâti vemâ fil ard. Menzellezî yeş feu indehü illâ bi-iznih. Ya'lemü mâ beyne*

---

⁴³ Ebû Dâvud.

eydihim vemâ halfehüm velâ yühîtûne bu şey'in min 'lmihi illâ bimâ şâe vesia kürsiyyühüssemâvâti vel ard. Velâ yeûdühü hıfzuhumâ ve hüvel aliyyül azîm."

8. 33 adet, "Sübhânellah"
- 33 adet, "Elhamdülillah"
- 33 adet, "Allâhü Ekber"

okunur. Ayrıca aşağıdaki duâ da eklenebilir:

"Allahümme einnî alâ zikrike ve şükrike ve hüsni ibâdetik." duâların fazîletlerinden kim mahrum olmak ister.

Duâların kabul olduğu kıymetli vakitlerin biri de insanın Allah (CC) çok yaşlaştığı namazlardan sonraki anlar olduğu için en sonunda:

"Sübhâne Rab'biyel e'lel vehheb" diyerek Allah'a (CC) içten geldiği kadar duâ edilir.